

Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị - Văn mẫu lớp 12

Sưu tầm và tuyển chọn những bài văn mẫu hay phân tích cảm nhận về sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị trong truyện Vợ chồng A Phủ (Tô Hoài)

Đề bài: Sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị trong truyện "Vợ chồng A Phủ".

Bài làm:

Hướng dẫn lập dàn ý chi tiết

I. Mở bài

- Tác phẩm *Vợ chồng A Phủ* được nhà văn Tô Hoài viết vào những năm 1952, 1953, sau chuyến đi thực tế bộ đội và nhân dân vào chiến dịch Tây Bắc. Vợ chồng A Phủ còn là bài ca về sức sống tiềm tàng mãnh liệt của người miền núi trên con đường đấu tranh giải phóng cho bản thân và quê hương.

- Tiêu biểu cho những con người, những số phận ấy chính là Mị, một phụ nữ đã chịu muôn vàn đắng cay, tủi cực. Song, cũng chính người phụ nữ ấy luôn tiềm ẩn một sức sống mãnh liệt để khi bị chà đạp đến tận cùng đã trỗi dậy mạnh mẽ.

II. Thân bài: Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị

1. Trước khi về làm dâu

- Mị xuất hiện ngay từ những dòng đầu của tác phẩm *Vợ chồng A Phủ*. Đó là hình ảnh một cô con gái ngồi quay sợi bên tảng đá trước cửa, cạnh tàu ngựa ở nhà thống lí Pá Tra. Nhưng thực ra, đây là một cô Mị khác, còn cô Mị ngày xưa dường như đã chết rồi.

- Ngày xưa, lúc còn ở nhà với cha, Mị là cô gái trẻ, đẹp, yêu đời, có tài thổi sáo hay, có bao nhiêu trai làng mê. Nhà Mị cũng như những nhà có con gái khác, mỗi năm đến Tết, bố mẹ không thể ngủ được vì tiếng chó sủa. Suốt đêm, con trai đến đứng thổi sáo chung quanh vách. Mị được yêu và cũng đáng yêu.

- Mị là người phụ nữ luôn tiềm ẩn một sức sống mãnh liệt

2. Khi mới về làm dâu

- "Tuổi thanh xuân của Mị bị cắt ngang bởi cái án nợ đời cha mẹ để lại. Mị bị bắt cóc về làm dâu nhà thống lí Pá Tra để trừ nợ. Khi mới làm dâu có đến hàng mấy tháng, đêm nào Mị cũng khóc. Không những thế, cô còn trốn về nhà, hai con mắt đỏ hoe. Trông thấy bố, Mị quỳ lạy, úp mặt xuống đất, nước nớc."

Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị - Văn mẫu lớp 12

- Khóc và đòi tự tử là những hành động phản kháng bết tắc, tiêu cực nhưng nó chứng tỏ trong người con gái yếu ớt này tiềm tàng một sức sống. Cô thà chết như một con người, chứ không chịu chấp nhận tình trạng đày đọa của kiếp nô lệ.

3. Sau một thời gian làm dâu

- Mị không thể chết như lời của cha cô: Mày chết nhưng nợ tao vẫn còn, quan lại bắt tao trả nợ. Mày chết rồi thì không lấy ai làm nương ngô giả được nợ người ta, tao thì ốm yếu quá rồi.

- Từ đó người ta bắt gặp chân dung một cô Mị khác:

+ Mấy năm sau, cha cô chết, nhưng cô cũng không còn tưởng đến Mị có thể ăn lá ngón tự tử nữa ở lâu trong cái khổ, Mị quen khổ rồi. Dùng từ an phận đối với Mị dường như chưa đúng. Mị đã tê liệt sức phản kháng.

+ Chấp nhận kiếp sống trâu ngựa ấy, nhưng Mị buồn, lúc nào cũng cúi mặt, mặt buồn rười rượi. Mị trở thành con rùa lùi lũi nuôi trong xó cửa.

+ Mị trở thành con người vô thức trước thời gian, về làm dâu nhà Pá Tra đã mấy năm, cô không nhớ. Mị mất cảm giác cả về không gian. Thời gian và không gian chẳng có ý nghĩa gì, bởi đời của Mị như chiếc cửa sổ một lỗ vuông bằng bàn tay ở cái buồng kín mít của cô, lúc nào trông ra cũng chỉ thấy trăng trắng, không biết là sương hay là nắng.

=> Vậy là sự đày đọa về thể xác và tinh thần đã bóp nghẹt sức sống trong cô Mị trẻ đẹp ngày nào. Trong con mắt của cha con nhà thống lí Pá Tra, những người như Mị đâu còn là con người.

4. Cuộc trôi dạt đầu tiên (Đêm mùa xuân)

- Mùa xuân năm ấy ở Hồng Ngài đẹp và gợi cảm biết bao. Chính không gian rộn rã sắc màu cùng tiếng sáo tha thiết đã đánh thức cô Mị ngày xưa. Tiếng sáo như chạm vào nỗi nhớ.

- Tất cả gợi cho Mị nhớ lại thời xa xưa. Mị uống rượu. Rồi Mị say. Khi say thì Mị lại sống về ngày trước. Ngày trước, Mị vui sướng biết bao.

- Tiếng sáo ấy lừng lợ; tiếng sáo ấy làm Mị thiết tha bồi hồi. Mị muốn đi chơi. Mị muốn thoát ra ngoài cái ô cửa mờ đục, trăng trắng này!

- Mị thực hiện ý định giải thoát lần thứ nhất một cách lặng lẽ mà mãnh liệt nhưng A Sử đã thẳng tay vùi dập tàn nhẫn: A Sử bước lại, nắm Mị, lấy thắt lưng trói hai tay Mị. Nó xách cả một thúng sợi đay ra trói Mị đứng vào cột nhà.

Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị - Văn mẫu lớp 12

- Hơi rượu còn nồng nàn, Mị vẫn nghe tiếng sáo đưa Mị đi theo những cuộc chơi, những đám chơi... Mị vùng bước đi. Nhưng tay chân đau không cử động được. Khi ấy, Mị mới biết mình đang bị trói, đang ở trong căn nhà tù ngục này. Lòng Mị đau đớn, thổn thức nghĩ mình không bằng con ngựa.

=> Cuộc trỗi dậy ấy như một đợt sóng dâng lên rồi tan ra. Nó không mảy may thay đổi cuộc đời Mị. Nhưng từ đó, sóng ngầm vẫn không mất. Nó sẽ tuôn trào thành những đợt sóng mới, mãnh liệt hơn lúc nào hết!

5. Cuộc trỗi dậy thứ hai (Đêm cởi trói cho A Phủ và bỏ trốn)

- Những đêm đầu Mị thấy A Phủ bị trói đứng nhưng cô vẫn thản nhiên thổi lửa hơ tay. Tâm hồn Mị như tê dại trước mọi chuyện, kể cả lúc ra ngồi sưởi lửa.

- Khi thấy một dòng nước mắt lấp lánh bò xuống hõm má đã xám đen lại của A Phủ, Mị chợt nhớ lại đêm năm trước A Sử trói Mị, Mị cũng phải đứng chịu trói thế kia. Nhiều lần khóc, nước mắt chảy xuống miệng, xuống cổ, không thể lau đi được. Mị phảng phất nghĩ gần: Cơ chừng này thì chỉ đêm mai là người kia chết, chết đau, chết đói, chết rét, phải chết.

- Mị xót xa cho A Phủ như xót xa cho chính bản thân mình. Mị thương A Phủ không đáng phải chết. Cô cũng sợ nếu mình cởi trói cho chàng trai ấy, bố con Pá Tra biết được sẽ trói thay Mị vào đây và lại phải chết trên cái cọc ấy... Song có lẽ tình thương ở Mị đã lớn hơn cả sự chết. Cô cởi trói cho A Phủ và đứng lặng trong bóng tối.

- Chính ngay lúc ấy, trong lòng người đàn bà khốn khổ kia mọi chuyện xảy ra rất nhanh. Mị cũng vụt chạy ra. Trời tối lắm. Nhưng Mị vẫn băng đi. Vì ở đây thì chết mất.

=> Không thể nói đó là hành động hoàn toàn bản năng. Đúng hơn, cùng với sự trỗi dậy của ký ức, khát vọng sống tự do đã khiến Mị chạy theo người mà mình vừa cứu. Mị giải thoát cho A Phủ và giải thoát cho cả bản thân mình. Hành động táo bạo và bất ngờ ấy là kết quả tất yếu của sức sống tiềm tàng khi người con gái yếu ớt dám chống lại cả cường quyền và thần quyền.

III. Kết luận

- Tô Hoài đã khá thành công khi phân tích tâm lí nhân vật một cách sắc sảo. Sự thành công ấy, ngoài vốn sống, vốn hiểu biết về con người và vùng đất Tây Bắc còn là do tình cảm yêu thương, trân trọng của nhà văn đối với những người dân nghèo miền núi thuở trước.

Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị - Văn mẫu lớp 12

Bài phân tích hay nhất về sức sống tiềm tàng của Mị trong "Vợ chồng A Phủ"

Tô Hoài là nhà văn có sức sáng tạo dồi dào nhất trong làng văn chương Việt Nam. Trước Cách mạng, nhà văn nổi tiếng với những câu chuyện về loài vật như "O chuột", "Đế mèn phưu lưu ký". Sau cách mạng nhà văn đã để lại rất nhiều dấu ấn về những tác phẩm viết về đề tài miền núi như "Truyện Tây Bắc", "Miền Tây"... Trong tập **Truyện Tây Bắc**, nổi tiếng nhất là truyện *Vợ chồng A Phủ*. Tác phẩm để lại dư âm trong lòng người đọc không chỉ là cảnh sắc thiên nhiên núi rừng Tây Bắc với đêm tình mùa xuân của tuổi trẻ đập dồn tiếng sáo mà còn làm xúc động tâm hồn người đọc bởi sức sống tiềm tàng, mãnh liệt của nhân vật Mị – người con gái Mèo đã đứng lên đấu tranh với giai cấp thống trị miền núi, thoát khỏi kiếp đời nô lệ tủi nhục để trở thành con người tự do.

Mị xuất hiện ngay từ phần mở đầu tác phẩm, gây ám ảnh cho người đọc về một kiếp người héo hắt, tàn tạ " chỉ biết cúi mặt, mặt buồn rười rượi". Mị không hiện lên bằng chân dung mà hiện lên bởi số phận – một số phận đau buồn về kiếp người làm dâu gạt nợ trong nhà thống lý Pá Tra.

Mị là cô gái trẻ đẹp là bông hoa ngát hương của núi rừng Tây Bắc. Mị tài hoa với điệu sáo làm say mê biết bao nhiêu chàng trai "ngày đêm thổi sáo đi theo Mị". Mị yêu lao động "biết cuốc nương làm ngô". Mị giàu lòng tự trọng và hiếu thảo với cha già. Khi biết tin bố sẽ gạt nợ mình cho nhà thống lý, Mị tha thiết van xin "bố đừng bán con cho nhà giàu". Đó chính là vẻ đẹp về nhân cách và phẩm giá của người con gái với vẻ đẹp trong ngần thánh thiện như loài hoa ban thơm ngát giữa rừng. Nhưng có ngờ đâu sự hiểm độc của chính sách cho vay nặng lãi của bọn thổ ty phong kiến miền núi như một sợi dây oan nghiệt siết chặt lấy cuộc đời Mị. Đắng cay thay, đêm tình mùa xuân đẹp nhất của đời người con gái đã biến thành một đêm bi kịch, tủi nhục khi A Sử bắt cóc Mị về nhà thống lý. Và một buổi lễ cúng trình ma sáng hôm sau đó đã trói chặt cuộc đời Mị từ đây.

Lúc đầu mới về "làm dâu" để phản kháng lại cái sự vô lí ấy, Mị đã "hàng mấy tháng trời đêm nào Mị cũng khóc". Khóc là biểu hiện của trạng thái tâm lí bị ức chế, không cam chịu, không chấp nhận cái sự thật nghiệt ngã ấy. Mị cũng đã từng nghĩ đến cái chết khi cầm nắm lá ngón về tự tử trước mặt cha nhưng vì thương cha già Mị không đành chết. Mị ném nắm lá ngón xuống đất như ném đi tuổi trẻ hạnh phúc của mình để quay về nhà thống lý chấp nhận kiếp sống trâu ngựa. Cái địa ngục trần gian ấy đã giam cầm cuộc đời Mị. Tuổi xuân của Mị bị vùi dập đến héo úa, lụi tàn trong căn buồng chỉ độc một cái cửa sổ nhỏ như lòng bàn tay "trông ra ngoài không biết sương hay là nắng". Mị bị nô lệ hóa trở thành công cụ lao động. Nói đúng hơn là bị bóc lột sức lao động một cách tàn tệ trở thành một súc nô trong nhà thống lý. Cuộc sống của Mị bị vùi vào công việc cả đêm lẫn ngày "tết xong thì lên núi hái thuốc phiện, giữa năm thì giặt đay xe đay, cuối mùa thì đi nương bẻ bắp...". Không chỉ vậy, Mị còn bị bóng ma thân quyền áp chế làm cho tê liệt về tinh thần, mất hết cả ý thức phản kháng. Nhà văn Tô Hoài đã nhiều lần so sánh Mị với con vật (con ngựa, con trâu, con rùa). Từ đó Mị sống trong vô cảm, tâm hồn bị phong kín

Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị - Văn mẫu lớp 12

bởi sự lạnh căm, băng giá "càng ngày Mị càng không nói, cứ lúi lũi như con rùa nuôi trong xó cửa". Thử hỏi còn xót xa nào hơn thế nữa không ?

Nhưng bằng cảm quan nhân đạo và tấm lòng yêu thương đồng cảm với số phận con người, Tô Hoài đã mang đến cho người đọc những thước phim quay chậm về sự bùng lên của một sức sống tiềm tàng, mãnh liệt đang âm ỉ cháy trong con người Mị. Bên ngoài là một cô Mị lúi lũi như cái bóng, như đã chết nhưng bên trong lại ẩn chứa lòng ham sống. Sức sống ấy như hòn than nhỏ đang bị vùi lấp trong cái vẻ ngoài lạnh căm vô cảm. Vô tình cơn gió của đêm tình mùa xuân đã làm hồi sinh con người Mị, thức dậy cả một kí ức tươi đẹp và thổi dậy một sức sống, lòng ham sống đến cuồng nhiệt nhưng cũng đầy bi kịch.

Mùa xuân ở Hồng Ngài rộn rã âm thanh và màu sắc. Đó là tiếng cười của trẻ con, màu vàng ửng của cỏ gianh và gió rét dữ dội, là màu đỏ của những chiếc váy hoa phơi trên những mỏm đá xòe ra như những con bướm sặc sỡ và chắc chắn không thể thiếu được "tiếng sáo gọi bạn yêu lừng lơ bay ngoài đường". Chính những hình ảnh và âm thanh ấy như một cơn gió thổi tung đám tàn tro đang vây quanh cuộc đời Mị. Đặc biệt qua nghệ thuật trần thuật và miêu tả đặc sắc, Tô Hoài đã mang đến cho người đọc một linh hồn đang cựa quậy hồi sinh đằng sau lớp xác giá băng. Chính tiếng sáo đã tác động đến Mị, góp phần thức tỉnh một tâm hồn nguội lạnh. Tiếng sáo như sợi dây vô hình nối Mị với quá khứ và hiện tại làm sống dậy trong Mị một kí ức tươi đẹp. Nói đúng hơn nó đánh thức cái tài hoa trong Mị. Mị thổi sáo hay, thổi lá giỏi có biết bao nhiêu người mê ngày đêm thổi sáo đi theo Mị. Quá khứ đẹp nhưng đối lập với một hiện tại buồn mênh mang. Mị ngời nhăm thăm lời của người đang thổi sáo:

Mày có con trai con gái rồi

Mày đi làm nương

Ta chưa có con trai con gái

Ta đi tìm người yêu

Tiếng sáo làm Mị mạnh mẽ hơn, Mị thoát khỏi cái lớp xác vô hồn ấy bằng một hành động "nổi loạn nhân tính". Mị tìm đến rượu, nhưng không phải để tìm vui mà là để giải sầu "Mị uống ực từng bát rồi say". Mị uống như nuốt căm hận vào lòng. Sự bất bình thường ấy đã nói lên tất cả. Sức chịu đựng có hạn, đã đến lúc cần bùng cháy. Rượu và tiếng sáo chính là chất men say đánh thức phần đời đã mất của Mị, giờ đây Mị không còn lạnh căm nữa mà đã hồi sinh. Mị đang sống về ngày trước và không gì có thể ngăn được niềm vui sướng của Mị "lòng Mị đột nhiên vui sướng như những đêm tết ngày trước". Còn gì hạnh phúc bằng khi mình tìm lại được chính mình ? Tô Hoài đã thâm nhập vào mê cung tâm trạng của người phụ nữ này và bằng lòng cảm thông yêu thương sâu sắc, nhà văn đã làm người đọc thực sự xúc động trước những biến đổi về tâm lý của Mị. "Con

Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị - Văn mẫu lớp 12

rùa nuôi trong xó cửa" ấy đã không còn lùi lũi nữa rồi. Nó đã phá vỡ cái bức tường vô cảm kia để khát khao tìm ra thiên đường mùa xuân của tuổi trẻ, của hạnh phúc. Mị nhận thức được chính mình, đó chính là ý thức về tuổi trẻ. Mị thấy mình còn trẻ "*Mị trẻ lắm. Mị hãy còn trẻ. Mị muốn đi chơi*". Còn trẻ nghĩa là còn sức sống, còn khao khát sống, còn muốn yêu thương. Đúng là một cảm xúc bi kịch: nhận ra mình còn trẻ khi mà tuổi xuân bị tước đoạt rồi và sống trong hoàn cảnh đáng thương này thì đúng là bi kịch. Nhưng dù đó là bi kịch thì Mị vẫn vui sướng vì dù sao Mị vẫn còn là chính mình với trái tim đầy khát vọng.

Nhưng đốn đau thay, cùng với cảm xúc tìm lại được chính mình là một nỗi tủi thân. Tủi thân khi nghĩ về thực tại. Mị đã có chồng nhưng người chồng ấy không tình yêu, không hạnh phúc. A Sử – kẻ khốn nạn ấy đã giam hãm cuộc đời Mị và dấu "không có lòng với nhau mà cũng phải ở với nhau". Cảm xúc ấy như một gáo nước lạnh dội vào mặt, làm tan biến đi tất cả niềm vui sướng mà nãy giờ Mị chắt chiu dành dụm. Còn gì đau khổ bằng lấy một người mà mình không có tình yêu. Còn gì đau khổ bằng phải sống với một kẻ vũ phu chỉ xem mình là món đồ chơi và bị khinh rẻ như súc nô. Mị lại tưởng đến nắm lá ngón, Mị ước ao có nắm lá ngón trong tay lúc này Mị sẽ ăn cho chết ngay chứ không buồn nhớ lại nữa, nhớ lại nước mắt chỉ ứa ra. Muốn chết để giải thoát nỗi đọa đày, muốn chết để thoát khỏi bi kịch, điều này dễ thông cảm nhưng hơn hết Tô Hoài đã mang đến cho người đọc sự lột xác của Mị. Muốn chết chính là biểu hiện của sức sống. Khi Mị đã hồi sinh, khó có thể nào chấp nhận được thực tại cay đắng này.

Nhưng không có nắm lá ngón, tâm trạng Mị chợt xoay sang hướng khác. Khi mà tiếng sáo gọi bạn yêu ngoài kia đang réo gọi, khi mà cả thiên đường hạnh phúc của mùa xuân phía sau ô cửa nhỏ kia đang nồng nàn, thôi thúc trái tim Mị. Mị không thể ngồi yên được nữa. Mị phải đứng dậy thôi! Mị hành động trong lặng lẽ. Lặng lẽ nhưng mãnh liệt. Mị đã thắp lên ngọn đèn trong căn phòng u ám, đặc công muện phiên. Ngọn đèn như xua tan đi tất cả cái bóng tối u ám đang bao quanh cuộc đời Mị. Ngọn đèn thắp sáng tâm hồn Mị, đốt cháy cả nỗi khát khao vượt ra khỏi bức tường địa ngục để đến với thế giới ngoài kia đang dập dìu tiếng sáo. Tô Hoài đã diễn tả thật sâu sắc cái khát vọng cháy bỏng ấy của Mị bằng một đoạn văn ngắn nhưng giàu nỗi cảm thông chia sẻ. Câu văn ngắn, nhịp gấp thể hiện sự trỗi dậy mãnh liệt của nhân vật "Mị quần lại tóc. Mị với tay lấy cái váy hoa vắt ở phía trong vách". Mị hành động thần nhiên, dù Mị biết A Sử đang hiện diện trong căn buồng của Mị. Nhưng Mị không sợ, bóng ma thần quyền đã không thể nào làm gì được Mị nữa rồi. Nhưng đốn đau thay, sự độc ác tàn nhẫn của giai cấp thống trị miền núi đã dập tắt đi cái khát vọng và sự trỗi dậy đó của Mị. A Sử đã nhẫn tâm trói Mị bằng một thúng sợi đay, tóc Mị xoắn xuống hần cuốn luôn tóc Mị lên cột làm cho Mị không cúi không nghiêng đầu được nữa.

Nhưng lúc này đây, Mị đâu còn sống bằng thể xác nữa mà Mị đang thực sự đang sống bằng tâm hồn. A Sử trói được thể xác của Mị nhưng không thể nào trói được tâm hồn của Mị. Bởi tâm hồn Mị đã vượt ra khỏi cái lồng vuông bằng bàn tay kia để sống cùng đêm tình của tuổi trẻ. Thể xác Mị nằm đây, giữa bốn bức tường câm lặng nhưng hồn Mị

Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị - Văn mẫu lớp 12

đang "đi theo những cuộc chơi những đám chơi". Tâm hồn Mị ngập đầy tiếng sáo, âm áp những kỷ niệm đẹp tươi. Có lúc tiếng sáo nhập cả vào hồn Mị làm Mị bùng lên như ngọn lửa gặp cơn gió lớn "Mị vùng bước đi". Hành động này cho thấy Mị không hề biết mình đang bị trói (hoặc có thể biết bị trói nhưng đã quên vì sức sống của tâm hồn lớn hơn nỗi đau thể xác). Nhưng rồi "tay chân đau không cựa được" lại đưa Mị về với hiện thực cay đắng "Mị thồn thức nghĩ mình không bằng con ngựa". Nhưng sức sống ấy vẫn âm ỉ cháy dù đau đớn, tủi nhục. Suốt đêm, Mị lúc mê lúc tỉnh. Lúc mê thì sống trong "hơi rượu tỏa" cùng tiếng sáo mênh mang gọi bạn tình. Lúc tỉnh thì "nồng nàn tha thiết nhớ". Có một chi tiết rất đắt khi nhà văn kết thúc diễn biến tâm trạng của Mị trong đêm tình mùa xuân. Đó là chi tiết: Mị tỉnh dậy và nhớ lại câu chuyện người đàn bà bị chồng trói chết trong căn nhà này. Và Mị đã sợ, sợ chết "Mị cựa quậy xem thử mình còn sống hay đã chết". Sợ chết là biểu hiện của lòng ham sống. Sức sống trong con người khôn khổ ấy đã không lụi tàn mà ngược lại vẫn mãnh liệt như những đợt sóng ngầm gầm gào trong lòng đại dương tưởng như không gì có thể dập tắt nổi. Nói như nhà văn Lỗ Tấn "Một tia lửa hôm nay báo hiệu một đám cháy ngày mai". Chắc chắn đợt sóng ngầm ấy sẽ hứa hẹn trở thành đợt sóng thần của ngày mai. Đó là đêm cởi trói cho A Phủ một năm sau đó.

Cũng là nạn nhân của chính sách cho vay nặng lãi, A Phủ trở thành trâu ngựa trong nhà Pá Tra. Hai số phận nhưng một cảnh ngộ. Họ là nô lệ, ăn đời ở kiếp cho lũ nhà giàu. Vì để hổ bắt mất một con bò, mạng sống của A Phủ bị treo lên giá chết. Án tử đang đợi A Phủ từng phút từng giây. Đó là những đêm mùa đông trên núi cao dài và buồn. Mị thức dậy và sống cùng ngọn lửa. Mị vẫn cảm lạnh trong nỗi cô đơn. Lửa cũng cô đơn. Hai kẻ cô đơn ấy sưởi ấm cho nhau. Nhìn thấy A Phủ bị trói đứng như thế, Mị cũng bình thản, bình thản một cách lạ lùng đến nhẫn tâm. Phải chăng "Sống lâu trong cái khổ Mị quen khổ rồi" nên Mị không còn nhận ra nỗi khổ của người khác. Và nếu đúng như vậy thì đón đau thay Mị đã đánh mất đi lòng nhân ái mà trong bản thân người phụ nữ nào cũng có. Khi và chỉ khi dòng nước mắt của A Phủ "bò xuống hai hõm má đã xám đen lại". Đó là dấu hiệu của sự chết đã xuất hiện trên khuôn mặt của người nô lệ ấy thì trái tim Mị mới bùng tỉnh, lòng thương người trong Mị mới trỗi dậy. Chính "dòng nước mắt lấp lánh ấy" đã làm tan chảy lớp băng giá lạnh trong lòng Mị. Lúc này đây, Mị mới thấm thía được nỗi cùng cực của kiếp người. Thương người, Mị lại thương mình. Mị hình dung lại chuỗi ngày ê chề dài dằng dặc của cuộc đời mình. A Phủ sao mà giống Mị thế, Mị cũng từng bị A Sử trói đứng thế kia, có "nhiều lần khóc nước mắt rơi xuống miệng, xuống cổ không biết lau đi được". Mị chợt nhận ra người ấy giống mình về cảnh ngộ, mà những người cùng cảnh ngộ rất dễ cảm thông cho nhau. Mị căm phẫn khi nhớ lại người đàn bà bị trói chết trong căn nhà này. Mị càng căm phẫn càng uất hận "chúng nó thật độc ác". Nhớ đến những chuyện ngày trước, trở về với hiện tại, Mị đau khổ cay đắng cho thân phận của mình: "Ta là thân đàn bà chúng nó đã bắt ta về trình ma nhà nó rồi thì chỉ còn biết đợi ngày rũ xương ở đây thôi". Nhưng Mị không có quyền bỏ mặc người khác. Lý trí mách bảo Mị rằng phải cứu A Phủ. Trái tim nhân ái của Mị đã thôi thúc Mị phải hành động. Nhưng Mị chợt chùn lại. Mị giằng xé dử dội giữa mạng sống của mình và người đồng cảnh ngộ. Có thể Mị cứu được A Phủ nhưng chính Mị sẽ lại phải chết trên cái cọc ấy. Nhưng Mị nào đâu thấy sợ, bởi giờ đây, lòng thương người đã lớn hơn tất cả mọi nỗi sợ

Phân tích sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị - Văn mẫu lớp 12

hãi. Mị táo bạo, Mị quyết liệt, Mị nổi loạn. Chính hành động cắt đứt sợi dây trói đã phần nào cho thấy vẻ đẹp sức sống của Mị. Đó chính là sức sống của cô gái Mèo dám đứng lên đương đầu với lũ ác thú. Dù còn là mang tính tự phát nhưng đó là dấu hiệu dự báo cho thấy được sự bừng tỉnh của những nô lệ đang đi theo tiếng gọi của cách mạng. Có ai ngờ được rằng Mị cắt đứt dây trói cho A Phủ cũng là vô tình cắt đi sợi dây oan nghiệt trói buộc cuộc đời mình. Mị đã làm một việc động trời nhưng đó là tất yếu. Cái giây phút Mị đứng lặng trong bóng tối là Mị sống trong sự ngổn ngang trăm mối. Lòng Mị rối bời với câu hỏi: chạy theo A Phủ hay ở đây chờ chết? Cuối cùng tiếng gọi của tự do và sức sống tiềm tàng đã thôi thúc Mị phải sống và Mị vụt chạy theo A Phủ. Những bước chân của hai con người khốn khổ ấy băng qua đêm tối như đập đổ uy quyền, thần quyền của bọn lãnh chúa phong kiến đương thời đã đè nặng tâm hồn họ biết bao nhiêu năm qua. Ta hãy nghe Mị nói sau bao nhiêu năm câm nín: "A Phủ. Cho tôi đi!... Ở đây thì chết mất". Đó là câu nói thể hiện niềm khao khát sống và khát khao tự do đến mãnh liệt. Và tiếng gọi tự do đang vẫy gọi họ phía trước, nơi họ đến là Phiêng Sa vùng đất hứa còn Hồng Ngài hôm nay còn chằng là những ngày buồn đau, tủi nhục.

Đây không phải là hành động mang tính bản năng. Đúng hơn, cùng với sự trỗi dậy của ký ức, khát vọng sống tự do, đã khiến Mị chạy theo người mà mình vừa cứu. Mị giải thoát cho A Phủ và giải thoát cho cả bản thân mình! Hành động táo bạo và bất ngờ ấy là kết quả tất yếu của sức sống tiềm tàng khi người con gái yếu ớt dám chống lại cả cường quyền và thần quyền.

Thành công của nhà văn khi miêu tả sự hồi sinh của nhân vật đó chính là nhờ vào nghệ thuật trần thuật hấp dẫn. Cách dựng cảnh sinh động. Cách lột tả nội tâm nhân vật nhiều bất ngờ thú vị. Ngôn ngữ mộc mạc giản dị. Tất cả đã tạo nên giá trị nhân văn sâu sắc của tác phẩm, góp phần mang đến cho người đọc sự xúc động mãnh liệt trước số phận của đồng bào miền núi Tây Bắc dưới ách thống trị của bọn chủ nô và lũ Tây đồn.

Vợ chồng A Phủ đã để lại trong lòng người đọc vẻ đẹp của lòng nhân đạo, tình yêu thương đồng cảm sâu sắc với những kiếp người nghèo khổ. Qua nhân vật Mị nhà văn đã làm hiện lên vẻ đẹp của một sức sống tiềm tàng mãnh liệt của người phụ nữ miền núi nói riêng và người phụ nữ Việt Nam nói chung. Sức sống tiềm tàng ấy giúp nhà văn khẳng định được sức mạnh của tâm hồn con người Việt Nam và chân lí muôn đời: ở đâu có áp bức bất công thì ở đó có sự đấu tranh để chống lại nó dù đó là sự vùng lên một cách tự phát như Mị. Đây chính là cuộc đấu tranh đi lên từ tự phát đến tự giác theo ánh sáng của cách mạng. Đó là giá trị nhân văn ngời sáng của tác phẩm.